Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

8. září 2022 *

„Řízení o předběžné otázce – Autorské právo a práva s ním související – Družicové vysílání a kabelový přenos – Směrnice 93/83/EHS – Článek 1 odst. 3 – Pojem ‚kabelový přenos' – Poskytovatel přenosu, který nemá postavení provozovatele kabelového vysílání – Současné, neměněné a nekrácené šíření televizního nebo rozhlasového programu vysílaného pomocí družice a zamýšleného pro příjem veřejností, které uskutečňuje provozovatel hotelového zařízení pomocí parabolické antény, kabelu a televizních nebo rozhlasových přijímačů – Neexistence"

Ve věci C-716/20,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Supremo Tribunal de Justiça (Nejvyšší soud, Portugalsko) ze dne 10. listopadu 2020, došlým Soudnímu dvoru dne 31. prosince 2020, v řízení

RTL Television GmbH

proti

Grupo Pestana S.G.P.S. SA,

SALVOR – Sociedade de Investimento Hoteleiro SA,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, I. Jarukaitis, M. Ilešič (zpravodaj), D. Gratsias a Z. Csehi, soudci,

generální advokát: G. Pitruzzella,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, hlavní radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 1. prosince 2021,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za RTL Television GmbH J. P. de Oliveira Vaz Miranda de Sousem, advogado,

– za Grupo Pestana S.G.P.S. SA a SALVOR – Sociedade de Investimento Hoteleiro SA H. Trocadem, advogado,

* Jednací jazyk: portugalština.

– za Evropskou komisi É. Gippinim Fournierem, B. Rechenou a J. Samnadda, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 10. března 2022,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 3 směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu (Úř. věst. 1993, L 248, s. 15; Zvl. vyd. 17/01, s. 134).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu společnosti RTL Television GmbH (dále jen „RTL“) se společnostmi Grupo Pestana, S.G.P.S. SA (dále jen „Grupo Pestana“) a SALVOR – Sociedade de Investimento Hoteleiro SA (dále jen „Salvor“) ve věci zpřístupnění vysílání kanálu RTL v hotelových pokojích provozovaných posledně uvedenými společnostmi bez předchozího povolení společnosti RTL.

Právní rámec

Mezinárodní právo

Dohoda TRIPS

3 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (dále jen „dohoda TRIPS“), podepsaná v Marrákeši dne 15. dubna 1994, jež tvoří přílohu 1 C dohody zakládající Světovou obchodní organizaci (WTO), byla schválena rozhodnutím Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986–1994) (Úř. věst. 1994, L 336, s. 1; Zvl. vyd. 11/21, s. 80).

4 Článek 9 dohody TRIPS, nadepsaný „Vztah k Bernské úmluvě“, v odstavci 1 stanoví:

„Členové se přizpůsobí článkům 1 až 21 Bernské úmluvy [o ochraně literárních a uměleckých děl (Pařížský akt ze dne 24. července 1971), ve znění změn ze dne 28. září 1979 (dále jen ‚Bernská úmluva‘)] a příloze k ní. […]“

5 Článek 14 této dohody, nadepsaný „Ochrana výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních organizací“, ve svém odstavci 3 stanoví:

„Rozhlasové a televizní organizace budou mít právo zakázat následující jednání, jestliže k nim došlo bez jejich souhlasu: záznam, reprodukce záznamu a opakované vysílání bezdrátovými prostředky rozhlasového vysílání, jakož i přenášení jejich televizního vysílání pro veřejnost. Pokud Členové nepřiznají taková práva rozhlasovým a televizním organizacím, poskytnou majitelům autorských práv, pokud jde o takové vysílání, možnost zabránit takovým jednáním, s výhradou ustanovení Bernské úmluvy.“

Bernská úmluva

6 Článek 11bis [11a] odst. 1 Bernské úmluvy stanoví:

„Autoři literárních a uměleckých děl mají výlučné právo udílet svolení:

[…]

(ii) k jakémukoliv veřejnému sdělování po drátě nebo bezdrátově díla vysílaného rozhlasem či televizí, uskutečňuje-li toto sdělování jiná organizace než původní;

[…]“

Římská úmluva

7 Podle čl. 3 písm. g) Mezinárodní úmluvy o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových snímků a rozhlasových [vysílacích] organizací v Římě dne 26. října 1961 (dále jen „Římská úmluva“) se „přenosem“ pro účely této úmluvy rozumí „současné vysílání pořadu jedné rozhlasové [vysílací] organizace rozhlasovou [vysílací] organizací jinou“.

8 Článek 13 této úmluvy, nadepsaný „Minimální ochrana rozhlasových [vysílacích] organizací“, zní následovně:

„Rozhlasové [Vysílací] organizace mají právo povolit nebo zakázat:

a) přenos svých rozhlasových [vysílaných] pořadů;

b) záznam svých rozhlasových [vysílaných] pořadů;

c) rozmnožení:
   (i) záznamů svých rozhlasových [vysílaných] pořadů pořízených bez jejich souhlasu;
   (ii) záznamů svých rozhlasových [vysílaných] pořadů pořízených v souladu s ustanoveními článku 15, jsou-li rozmnožovány pro jiné účely, než které jsou uvedeny v těchto ustanoveních;

d) veřejný přednes svých televizních pořadů, děje-li se takový přednes na místech přístupných veřejnosti za vstupné; ponechává se vnitřnímu zákonodárství státu, kde se žádá o ochranu tohoto práva, aby určilo podmínky jeho výkonu.“

Unijní právo

Směrnice 93/83

9 Body 8 až 10, 27 a 28 odůvodnění směrnice 93/83 znějí:

„(8) [V]zhledem k tomu, že u programů šířených přes hranice kabelovými sítěmi také chybí právní jistota, která je základní podmínkou pro svobodný pohyb programů ve Společenství;

(9) vzhledem k tomu, že rozvoj nabývání práv prostřednictvím povolení na smluvním základě významně přispívá k utváření žádoucího evropského audiovizuálního prostoru; že by mělo být zajištěno další používání takových smluvních ujednání a že by mělo být podporováno jejich hladké užívání v praxi, kdekoli je to možné;

(10) vzhledem k tomu, že v současnosti si provozovatelé kabelového vysílání zejména nemohou být jisti, že získali veškerá práva na program, na která se taková smlouva vztahuje;

[…]

(27) vzhledem k tomu, že kabelový přenos programů z jiného členského státu podléhá autorskému právu a popřípadě právům s ním souvisejícím; že provozovatel kabelového přenosu musí proto získat povolení od každého nositele práv ve všech částech přenášeného programu; že podle této směrnice by povolení mělo být smluvně zajištěno, ledaže by byla stanovena dočasná výjimka v případech stávajících systémů právních licencí;

(28) vzhledem k tomu, že aby nositelé práv k jednotlivým částem programu, kteří nejsou smluvní stranou, svým zásahem nezpochybňovali hladký průběh smluvní úpravy, je třeba stanovit povinnost obracet se na organizaci pro kolektivní správu práv kvůli výlučnému hromadnému výkonu práva udělit povolení v rozsahu, který je nezbytný pro zvláštní povahu kabelového přenosu; že právo udělit povolení jako takové zůstává nedotčeno a pouze výkon tohoto práva je upraven do určité míry, takže právo udělit povolení pro kabelový přenos může být stále postupováno; že tato směrnice se netýká výkonu osobnostních práv.“

10 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Definice“, ve svém odstavci 3 stanoví:

„Pro účely této směrnice se ‚kabelovým přenosem‘ rozumí současný, neměněný a nekrácený přenos kabelem nebo mikrovlnným systémem pro příjem veřejností původního přenosu z jiného členského státu pevnými linkami nebo vzduchem, včetně družice, televizního nebo rozhlasového programu zamýšleného pro příjem veřejností.“

11 Článek 2 uvedené směrnice, nadepsaný „Vysílací práva“, zní:

„Členské státy stanoví, že autor má výlučné právo na to, aby souhlasil se sdělením autorského díla veřejnosti pomocí družice […]“

12 Článek 8 téže směrnice, nadepsaný „Práva pro kabelový přenos“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy zajistí, aby se při přenosu programů pomocí kabelu z jiného členského státu na jejich území dbalo na dodržování autorského práva a práv s ním souvisejících a aby k takovému přenosu došlo na základě individuálního nebo kolektivního smluvního ujednání mezi nositeli autorského práva, nositeli práv souvisejících s autorským právem a provozovateli kabelového přenosu.“

13 Článek 9 směrnice 93/83, nadepsaný „Výkon práv na kabelový přenos“, stanoví:

„1. Členské státy zajistí, aby právo nositelů autorského práva a nositelů práv souvisejících s autorským právem udělit nebo odmítnout povolení provozovateli kabelového přenosu ke kabelovému přenosu mohlo být vykonáváno pouze přes organizaci pro kolektivní správu.

2. Pokud nositel práv nepřevedl správu svých práv na organizaci pro kolektivní správu, má se za to, že organizace pro kolektivní správu, která spravuje práva stejné kategorie, je oprávněna spravovat jeho práva. Pokud spravuje práva té kategorie více než jedna organizace pro kolektivní správu, může se nositel práv svobodně rozhodnout, která společnost je oprávněna spravovat jeho práva. Nositel práv podle tohoto odstavce má stejná práva a povinnosti vyplývající ze smlouvy mezi provozovatelem kabelového přenosu a organizací pro kolektivní správu, která je považována za oprávněnou spravovat jeho práva, jako nositelé práv, kteří správou svých práv organizaci pro kolektivní správu pověřili, a může uplatňovat tato práva po dobu, kterou stanoví dotyčný členský stát, která však nesmí být kratší než tři roky ode dne kabelového přenosu zahrnujícího jeho dílo nebo obdobný chráněný příspěvek.

3. Členský stát může stanovit, že pokud nositel práv povolil původní přenos díla nebo chráněného příspěvku, má za to, že souhlasil s tím, že výkon jeho práv pro kabelový přenos není uskutečňován na individuálním základě, ale v souladu s ustanoveními této směrnice.“

14 Článek 10 této směrnice, nadepsaný „Výkon práv pro kabelový přenos vysílajícími organizacemi“, stanoví:

„Členské státy zajistí, aby se článek 9 nevztahoval na práva vykonávána vysílajícími organizacemi, pokud jde o jejich vlastní přenos, bez ohledu na to, zda dotčená práva jsou jejich vlastní nebo jim byla postoupena jinými nositeli autorských práv a/nebo nositeli práv souvisejících s autorským právem.“

Směrnice 2001/29/ES

15 Podle bodu 23 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230):

„Tato směrnice by měla pokračovat v harmonizaci práva autora na sdělování veřejnosti. Tímto právem by se v širokém smyslu mělo rozumět veškeré sdělování veřejnosti nepřítomné v místě, ze kterého sdělování vychází. Toto právo by mělo zahrnovat jakékoli sdělování nebo přenos díla pro veřejnost po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání. Toto právo by nemělo zahrnovat žádné jiné úkony.“

16 Článek 1 této směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, v odstavci 2 stanoví:

„[…] [N]ejsou touto směrnicí dotčeny a nijak ovlivněny stávající předpisy Společenství, týkající se:

[…]

c) autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání programů a kabelovém přenosu;

[…]“

17 Článek 2 uvedené směrnice, nadepsaný „Právo na rozmnožování“, stanoví:

„Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování jakýmikoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech:

[…]

e) pro vysílací organizace v případě záznamu jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice.“

18 Článek 3 téže směrnice, nadepsaný „Právo na sdělování děl veřejnosti a právo na zpřístupnění jiných předmětů ochrany veřejnosti“, stanoví:

„1. Členské státy poskytnou autorům výlučné právo udělit svolení nebo zakázat jakékoliv sdělení jejich děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátově včetně zpřístupnění jejich děl veřejnosti takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí.

2. Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění veřejnosti po drátě nebo bezdrátově takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnost[i] má k těmto předmětům ochrany přístup z místa a v době, který si zvolí:

[…]

d) pro vysílací organizace v případě záznamu jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice.

[…]“

Směrnice 2006/115/ES

19 Podle bodu 16 odůvodnění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. 2006, L 376, s. 28):

„Členské státy by měly mít možnost stanovit širší ochranu nositelů práv souvisejících s právem autorským, než jakou vyžadují ustanovení této směrnice[,] pokud jde o vysílání a sdělování veřejnosti.“

20 Článek 7 této směrnice, nadepsaný „Právo na záznam“, v odstavcích 2 a 3 stanoví:

„2. Členské státy stanoví pro vysílací organizace výlučné právo udělit svolení nebo zakázat záznam jejich vysílání, bez ohledu na to, zda jde o bezdrátové vysílání nebo vysílání po drátě, pomocí kabelu či družice.

3. Právo uvedené v odstavci 2 nepřísluší organizaci pro kabelové šíření [provozovateli kabelového přenosu], pokud pouze přenáší pomocí kabelu vysílání vysílací organizace.“

21 Článek 8 uvedené směrnice, nadepsaný „Vysílání a sdělování veřejnosti“, v odstavci 3 uvádí:

„Pro vysílací organizace stanoví členské státy výlučné právo udělovat svolení nebo zakazovat bezdrátový přenos jejich vysílání, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné.“

22 Článek 9 téže směrnice, nadepsaný „Právo na rozšiřování“, v odstavci 1 stanoví:

„Členské státy stanoví výlučné právo na zpřístupňování […] veřejnosti […] pro:

[…]

d) vysílací organizace, pokud jde o záznamy jejich vysílání ve smyslu čl. 7 odst. 2.“

23 Článek 12 směrnice 2006/115, nadepsaný „Vztah mezi autorským právem a právy souvisejícími“, stanoví:

„Ochranou práv souvisejících s autorským právem podle této směrnice není dotčena ochrana autorských práv.“

Portugalská právní úprava

24 Článek 176 Código do Direito de Autor e dos Direitos Conexos (portugalský zákoník o autorském právu a právech s ním souvisejících, dále jen „CDADC“) v odstavcích 9 a 10 stanoví:

„9. ‚Vysílací organizací‘ se rozumí každá organizace uskutečňující přenos zvukového nebo obrazového vysílání, přičemž ‚přenosem vysílání‘ se rozumí šíření zvuků nebo obrazů nebo jejich záznamů, jednotlivě či současně, ať již po drátě nebo bezdrátově, zvláště rádiovými vlnami, optickými vlákny či pomocí kabelu nebo družice, určené pro příjem veřejností.

10. ‚Přenosem‘ se rozumí současný přenos uskutečňovaný vysílací organizací, jehož předmětem je vysílání jiné vysílací organizace.“

25 Článek 187 CDADC, nadepsaný „Práva vysílacích organizací“, v odstavci 1 stanoví:

„Vysílací organizace mají právo udělovat svolení nebo zakazovat:

a) bezdrátový přenos jejich vysílání;

[…]

e) sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné.“

26 Článek 3 Decreto-Lei č. 333/97 (nařízení s mocí zákona č. 333/97) ze dne 27. listopadu 1997 (*Diário da República* I, řada I-A, č. 275, ze dne 27. listopadu 1997) zní následovně:

„Pro účely tohoto nařízení:

[…]

c) ‚Kabelovým přenosem' se rozumí veřejné šíření původního přenosu televizního nebo rozhlasového programu zamýšleného pro příjem veřejností uskutečňované v současné a nekrácené podobě kabelem."

27 Článek 8 nařízení s mocí zákona č. 333/97, nadepsaný „Rozšíření na nositele práv souvisejících s právem autorským", stanoví:

„Články 178, 184 a 187 [CDADC], jakož i články 6 a 7 tohoto nařízení se vztahují na umělce, výrobce zvukových a obrazových záznamů a vysílací organizace při sdělování jejich výkonů, zvukových záznamů, obrazových záznamů a vysílání veřejnosti pomocí družice a při kabelovém přenosu."

Spor v původním řízení a předběžné otázky

28 Společnost RTL, se sídlem v Německu, je součástí konglomerátu podniků vysílajících televizní obsah, známého pod obchodním názvem „Mediengruppe RTL Deutschland". Kanál RTL je jedním z nejznámějších televizních kanálů v německém jazyce, který německy hovořící veřejnost v Evropské unii sleduje nejvíce, a jeho programy nabízejí velmi širokou škálu televizních formátů (filmy, seriály, představení, dokumentární pořady, sportovní události, zprávy a magazíny).

29 Technicky lze tento kanál zachytit v Německu, Rakousku a Švýcarsku prostřednictvím všech existujících možností příjmu televizního vysílání, a sice pomocí družice, kabelu, IP, OTT/internetu, jakož i pozemní televizní sítě. Kromě toho je bezplatný, jelikož za jeho příjem v domácnostech se neúčtuje žádný poplatek a jeho signál není ve většině možností příjmu zakódován. Všechny zdroje financování reklamy mimoto pocházejí z těchto tří zemí.

30 Vzhledem k vysílání družicového signálu (družice ASTRA 19, 2° Est) může být tento kanál technicky přijímán v několika dalších evropských zemích, zejména v Portugalsku, a to prostřednictvím parabolické antény.

31 Pokud jde o příjem a používání tohoto signálu, RTL již uzavřela několik licenčních smluv jak s provozovateli kabelové televize, tak s některými hotely nacházejícími se v Unii, zejména v Portugalsku.

32 Grupo Pestana, se sídlem v Portugalsku, je společností působící v oblasti správy podílů jiných podniků. Má většinové podíly ve společnostech, které samy vlastní nebo provozují hotelová zařízení.

33 Společnost Grupo Pestana má přímou účast ve výši nejméně 98,98 % na kapitálu společnosti Salvor, jejímž předmětem činnosti je provoz a podpora hotelového průmyslu prostřednictvím výstavby nebo financováním výstavby hotelů a přímého či nepřímého zabezpečování provozu hotelů a podobných zařízení.

34 Dopisem ze dne 7. srpna 2012 požadoval ředitel mezinárodního oddělení vysílání a autorského práva a práv s ním souvisejících Mediengruppe RTL Deutschland od Grupo Pestana zaplacení poplatku za to, že veřejnosti v hotelových pokojích provozovaných společnostmi patřícími Grupo Pestana zpřístupňuje několik kanálů patřících této skupině, zejména kanál RTL.

35 Grupo Pestana odpověděla na tento dopis dne 12. listopadu 2012, přičemž zejména uvedla, že v souladu s portugalským právem nejsou hotely povinny platit autorská práva a jiná práva v případě pouhého příjmu televizního signálu.

36 RTL měla za to, že má právo udělit svolení nebo zakázat příjem a zpřístupnění vysílání stejnojmenného kanálu, a podala proti společnostem Salvor a Grupo Pestana žalobu k Tribunal da Propriedade Intelectual (soud pro duševní vlastnictví, Portugalsko), v níž tento soud mimo jiné žádala, aby prohlásil, že toto zpřístupnění vyžaduje její předchozí svolení.

37 Kromě toho jako náhradu za přenos nebo veřejné sdělování kanálu RTL navrhla, aby byla společnostem Salvor a Grupo Pestana uložena povinnost zaplatit společně a nerozdílně částku 0,20 eura za pokoj a měsíc za období, kdy společnost Salvor zpřístupnila uvedený kanál v pokojích svých hotelů, navýšenou o úroky v zákonné sazbě, a dále, aby bylo společnosti Grupo Pestana uloženo zaplacení obdobné náhrady za období, během kterého hotely provozované jinými společnostmi, jež vlastní, zpřístupňovaly nebo zpřístupňují uvedený kanál ve svých pokojích.

38 RTL konečně navrhla, aby bylo společnosti Grupo Pestana jakožto mateřské společnosti uloženo přijmout vhodná opatření uvnitř skupiny, aby společnosti, které vlastní, nezpřístupňovaly v hotelech, které provozují, kanál RTL bez předchozího svolení RTL.

39 Tribunal da Propriedade Intelectual (soud pro duševní vlastnictví) konstatoval, že dotčený příjem a zpřístupňování vysílání kanálu RTL v hotelových pokojích představuje akt sdělování veřejnosti ve smyslu čl. 187 odst. 1 písm. e) CDADC bez ohledu na to, že nebylo zaplaceno zvláštní protiplnění určené k odměně za zobrazování tohoto kanálu, jako je vstupné. Uvedený soud však rozhodl, že šíření uvedeného kanálu nelze považovat za „přenos vysílání“, neboť ani žalované v původním řízení, ani hotely označené v žalobě nejsou vysílacími organizacemi. V důsledku toho zamítl návrhová žádání společnosti RTL, zejména návrhová žádání týkající se náhrady škody nebo zakládající se na bezdůvodném obohacení.

40 Žalobkyně v původním řízení podala proti tomuto rozsudku odvolání k Tribunal da Relação de Lisboa (odvolací soud v Lisabonu, Portugalsko), který rozsudek soudu prvního stupně potvrdil. Odvolací soud měl v podstatě za to, že šíření programů kanálu RTL koaxiálním kabelem do více televizních přijímačů umístěných v pokojích hotelových zařízení provozovaných žalovanými v původním řízení nepředstavuje přenos vysílání s ohledem na definici obsaženou v čl. 176 odst. 10 CDADC.

41 Žalobkyně v původním řízení tedy podala k předkládajícímu soudu, Supremo Tribunal de Justiça (Nejvyšší soud, Portugalsko), mimořádný opravný prostředek, který tento soud připustil.

42 Podle tohoto soudu je zásadní otázkou, kterou je třeba v rámci tohoto opravného prostředku vyřešit, otázka, zda šíření programů kanálu RTL koaxiálním kabelem v dotčených hotelových pokojích představuje přenos těchto programů, který podle čl. 187 odst. 1 písm. a) CDADC podléhá povolení vysílací organizace, v tomto případě společnosti RTL.

43 Na jedné straně měly oba soudy nižšího stupně za to, že nedošlo k přenosu ve smyslu čl. 176 odst. 9 a 10 CDADC a čl. 3 písm. g) Římské úmluvy, jelikož žalované nejsou vysílací organizací.

44 Na druhé straně RTL namítala, že právo přiznané vysílacím organizacím udělit svolení a zakázat přenos jejich vysílání – které je zakotveno v čl. 187 odst. 1 písm. a) CDADC ve spojení s články 3 a 8 nařízení s mocí zákona č. 333/97 – zahrnuje nejen současné bezdrátové vysílání programů jinou vysílací organizací, než je ta, od níž pocházejí, ale i veřejné šíření původního vysílání televizních nebo rozhlasových programů určených k příjmu veřejností v současné a nekrácené podobě kabelem, bez ohledu na to, zda osoba, která toto veřejné šíření uskutečňuje, je vysílací organizací.

45 V tomto ohledu má předkládající soud pochybnosti o slučitelnosti výkladu použitelných pravidel CDADC a nařízení s mocí zákona č. 333/97, uskutečněného oběma soudy nižšího stupně, se směrnicí 93/83, zejména pokud jde o otázku, zda musí být seznam práv přiznaných vysílacím organizacím považován navzdory znění čl. 187 odst. 1 písm. a) CDADC za rozšířený, a to zejména s ohledem na ustanovení nařízení s mocí zákona č. 333/97 a jeho původního zdroje, směrnice 93/83.

46 Za těchto podmínek se Supremo Tribunal de Justiça (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Musí být pojem ‚kabelový přenos', který je uveden v čl. 1 odst. 3 směrnice [93/83], vykládán v tom smyslu, že zahrnuje nejen současné vysílání programů jinou vysílací organizací, než je ta, od níž pocházejí, ale i veřejné šíření původního vysílání televizních nebo rozhlasových programů určených k příjmu veřejností v současné a nekrácené podobě kabelem (bez ohledu na to, zda je osoba, která toto veřejné šíření uskutečňuje, vysílací organizací)?

2) Představuje současné šíření programů televizního kanálu pomocí družice prostřednictvím jednotlivých televizních přijímačů umístěných v hotelových pokojích pomocí koaxiálního kabelu ‚přenos' těchto programů ve smyslu čl. 1 odst. 3 směrnice [93/83]?"

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

47 Po přednesení stanoviska generálního advokáta požádala RTL podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 7. června 2022, aby bylo v souladu s článkem 83 jednacího řádu Soudního dvora nařízeno znovuotevření ústní části řízení.

48 Na podporu svého návrhu v podstatě tvrdila, že stanovisko přednesené generálním advokátem vycházelo z nedostatečného přezkumu několika aspektů skutkového, technologického a právního kontextu sporu v původním řízení.

49 Je třeba připomenout, že podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU generální advokát předkládá veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Soudní dvůr není vázán tímto stanoviskem generálního advokáta ani důvody, na základě kterých k němu dospěl (rozsudek ze dne 12. května 2022, Schneider Electric a další, C-556/20, EU:C:2022:378, bod 30, jakož i citovaná judikatura).

50 Podle článku 83 jednacího řádu může Soudní dvůr kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit otevření či znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který nebyl mezi účastníky řízení nebo zúčastněnými uvedenými v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie projednán.

51 Naproti tomu statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád nedávají účastníkům řízení možnost podat vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem (rozsudky ze dne 2. dubna 2020, Stim a SAMI, C-753/18, EU:C:2020:268, bod 22 a citovaná judikatura, jakož i ze dne 3. září 2020, Supreme Site Services a další, C-186/19, EU:C:2020:638, bod 37 a citovaná judikatura).

52 V projednávané věci návrh na znovuotevření ústní části řízení podaný RTL v podstatě směřuje k tomu, aby jí umožnil odpovědět na konstatování učiněná generálním advokátem v jeho stanovisku.

53 V tomto ohledu má Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že disponuje všemi poznatky nezbytnými pro zodpovězení otázek položených předkládajícím soudem a že všechny argumenty relevantní pro rozhodnutí projednávané věci byly mezi účastníky řízení projednány jak v písemné, tak v ústní části řízení před Soudním dvorem.

54 Za těchto podmínek není důvodné nařizovat znovuotevření ústní části řízení.

K předběžným otázkám

55 Podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší, aby otázky, které jsou mu položeny, případně přeformuloval [rozsudek ze dne 26. dubna 2022, Landespolizeidirektion Steiermark (Maximální doba trvání ochrany vnitřních hranic), C-368/20 a C-369/20, EU:C:2022:298, bod 50 a citovaná judikatura). Soudní dvůr kromě toho může zohlednit i normy unijního práva, na které vnitrostátní soud ve své otázce neodkázal (rozsudek ze dne 24. února 2022, Glavna direkcia „Požarna bezopasnost i zaštita na naselenieto“, C-262/20, EU:C:2022:117, bod 33 a citovaná judikatura).

56 Z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že předkládající soud se táže, zda jsou členské státy na základě unijního práva – s ohledem na definici pojmu „kabelový přenos“ obsaženou v čl. 1 odst. 3 směrnice 93/83 – povinny přiznat vysílacím organizacím výlučné právo udělit svolení nebo zakázat přenos jejich vysílání, pokud je tento přenos prováděn pomocí kabelu subjektem, který není vysílací organizací, jako je hotel. Předkládající soud má totiž za to, že v případě kladné odpovědi na tuto otázku bude muset vnitrostátní právo vyložit způsobem, který zaručí účinný výkon takového práva.

57 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle unijního práva jsou členské státy povinny ve vnitrostátním právu stanovit určitý počet práv souvisejících s autorským právem, která musí mít taková vysílací organizace, jako je RTL, možnost vykonávat.

58 Za současného stavu unijního práva a v souladu se závazky Unie vyplývajícími z mezinárodního práva použitelného v oblasti duševního vlastnictví, zejména z článku 13 Římské úmluvy a z čl. 14 odst. 3 Dohody TRIPS, taková práva představují zejména:

– výlučné právo udělit svolení nebo zakázat rozmnožování záznamů vysílání vysílacích organizací, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu, zakotvené v čl. 2 písm. e) směrnice 2001/29;

– výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění záznamů jejich vysílání veřejnosti po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu, takovým způsobem, že každý jednotlivec ze strany veřejnosti má k těmto dílům přístup z místa a v době, které si zvolí, zakotvené v čl. 3 odst. 2 písm. d) směrnice 2001/29;

– výlučné právo udělit svolení nebo zakázat záznam jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice, zakotvené v čl. 7 odst. 2 směrnice 2006/115;

– výlučné právo udělit svolení nebo zakázat bezdrátový přenos, jakož i sdělování jejich vysílání veřejnosti, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech a za vstupné, zakotvené v čl. 8 odst. 3 směrnice 2006/115, jakož i

– výlučné právo na zpřístupnění veřejnosti, pokud jde o záznamy jejich vysílání ve smyslu čl. 7 odst. 2 směrnice 2006/115, zakotvené v čl. 9 odst. 1 písm. d) této směrnice.

59 I když skutkové okolnosti uvedené v bodě 56 tohoto rozsudku zjevně nesplňují podmínky pro uplatnění těchto ustanovení, stále vyvstává otázka, zda by takové výlučné právo, jako je právo popsané v témže bodě, mohlo případně vyplývat z výkladu čl. 1 odst. 3 směrnice 93/83 ve spojení s čl. 8 odst. 1 této směrnice.

60 Za těchto okolností je třeba mít za to, že podstatou otázek předkládajícího soudu, které je třeba posoudit společně, je, zda má být čl. 1 odst. 3 směrnice 93/83 ve spojení s čl. 8 odst. 1 této směrnice vykládán v tom smyslu, že ukládá členským státům stanovit výlučné právo pro vysílací organizace udělovat svolení nebo zakazovat kabelový přenos ve smyslu tohoto ustanovení, a dále, že takový přenos představuje současné, neměněné a nekrácené šíření televizního nebo rozhlasového programu, přenášené pomocí družice a zamýšlené pro příjem veřejností, pokud je tento přenos uskutečňován takovým zařízením, jako je hotel.

61 Článek 1 odst. 3 směrnice definuje „kabelový přenos“ jako současný, neměněný a nekrácený přenos kabelem nebo mikrovlnným systémem pro příjem veřejností původního přenosu z jiného členského státu pevnými linkami nebo vzduchem, včetně družice, televizního nebo rozhlasového programu zamýšleného pro příjem veřejností.

62 Pod tento pojem tedy nespadají přenosy ze záznamu, měněné nebo neúplné, jakož i další přenosy v témže členském státě, a sice v členském státě, v němž došlo k původnímu přenosu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 1. března 2017, ITV Broadcasting a další, C-275/15, EU:C:2017:144, bod 21).

63 Pokud jde konkrétně o pojem „přenos“, z téhož ustanovení vyplývá, že se týká pouze přenosu kabelem nebo mikrovlnným systémem, který v několika členských státech nahrazuje kabelový přenos, pokud není ekonomicky životaschopný, jak vyplývá z bodu 11 druhé části důvodové zprávy k návrhu směrnice Rady o koordinaci některých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících vztahujících se na vysílání pomocí družice a kabelového přenosu, který předložila Komise dne 11. září 1991 [COM(1991) 276 final], jenž byl základem směrnice 93/83. Kromě toho k původnímu přenosu může docházet bezdrátově nebo po drátě, včetně družice.

64 Jak mimoto předkládající soud správně zdůraznil, kabelový přenos ve smyslu tohoto ustanovení neznamená, že subjekt, který tento přenos uskutečňuje, je vysílací organizací.

65 Je pravda, že z hlediska mezinárodního práva je postavení „vysílací organizace“ vyžadováno k tomu, aby se jednalo o „přenos“ ve smyslu čl. 3 písm. g) Římské úmluvy, přičemž posledně uvedený pojem v podstatě odpovídá pojmu „bezdrátový přenos“ uvedenému v čl. 8 odst. 3 směrnice 2006/115.

66 Je však nutno konstatovat, že čl. 3 písm. g) a čl. 13 písm. a) této úmluvy nejsou relevantní pro výklad pojmu „kabelový přenos“, neboť uvedená úmluva stejně jako dohoda TRIPS se týkají výlučně klasického bezdrátového vysílání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. září 2014, Komise v. Rada, C-114/12, EU:C:2014:2151, body 3 a 91).

67 Je pravda, že ke dni jejího přijetí měla směrnice 93/83 v podstatě za cíl rozšířit pojem „jiná organizace než původní“ uvedený v čl. 11a odst. 1 bodu 2 Bernské úmluvy tak, aby zahrnoval rovněž provozovatele kabelového přenosu, třebaže způsobem omezeným na působnost této směrnice.

68 Definice pojmu „kabelový přenos“ uvedená v čl. 1 odst. 3 směrnice 93/83 je tedy výslovně stanovena „pro účely“ této směrnice.

69 Po tomto upřesnění z článku 8 a bodu 27 odůvodnění směrnice 93/83 vyplývá, že tato směrnice neukládá členským státům povinnost zavést zvláštní právo na kabelový přenos ani nevymezuje rozsah takového práva. Stanoví pouze povinnost členských států zajistit, aby při kabelovém přenosu vysílání z jiných členských států byla dodržena platná autorská práva a práva s ním související (rozsudek ze dne 3. února 2000, Egeda, C-293/98, EU:C:2000:66, bod 24).

70 Tato směrnice byla totiž přijata především za účelem usnadnění družicového vysílání a dále kabelového přenosu tím, že v článku 9 podporuje, aby autoři a nositelé práv souvisejících s autorským právem udělovali svolení pro kabelový přenos vysílání přes organizace pro kolektivní správu, přičemž v souladu s článkem 10 uvedené směrnice se tento článek 9 nevztahuje na práva vykonávaná vysílací organizací, pokud jde o její vlastní přenos.

71 Konkrétně podle čl. 8 odst. 1 směrnice členské státy zajistí, aby se při přenosu programů pomocí kabelu z jiného členského státu na jejich území dbalo na dodržování autorského práva a práv s ním souvisejících a aby k takovému přenosu došlo na základě individuálního nebo kolektivního smluvního ujednání mezi nositeli autorského práva, nositeli práv souvisejících s autorským právem a provozovateli kabelového přenosu.

72 V tomto ohledu z bodů 8, 9 a 27 odůvodnění směrnice 93/83 vyplývá, že provozovatel kabelového přenosu musí pro každou část vysílaného programu získat svolení od všech nositelů autorských práv a práv s ním souvisejících a až na přechodnou výjimku pro některé režimy zákonných licencí musí být toto povolení uděleno na základě smlouvy, což je nejvhodnější prostředek k vytvoření žádoucího evropského audiovizuálního prostoru v rámci zaručujícím právní jistotu.

73 V tomto kontextu bod 28 odůvodnění směrnice 93/83 uvádí, že cílem této směrnice je upravit do určité míry výkon výlučného práva na udělení povolení, přičemž právo udělit povolení jako takové zůstává nedotčeno. Článek 9 této směrnice stanoví, že členské státy zajistí, aby právo nositelů autorského práva a nositelů práv souvisejících s autorským právem udělit nebo odmítnout povolení provozovateli kabelového přenosu ke kabelovému přenosu mohlo být vykonáváno pouze přes organizaci pro kolektivní správu. Článek 10 uvedené směrnice však upřesňuje, že členské státy zajistí, aby se tento článek 9 nevztahoval na práva vykonávána vysílacími organizacemi, pokud jde o jejich vlastní přenos, bez ohledu na to, zda dotčená práva jsou jejich vlastní nebo jim byla postoupena jinými nositeli autorských práv nebo nositeli práv souvisejících s autorským právem.

74 Ačkoli jsou tedy dohody stanovené v čl. 8 odst. 1 směrnice 93/83 uzavřeny za podmínek stanovených v článcích 9 a 10 této směrnice s provozovateli kabelového přenosu, z těchto skutečností vyplývá, že čl. 8 odst. 1 této směrnice nemá dopad na přesný rozsah autorského práva nebo práv s ním souvisejících, který je stanoven jinými nástroji unijního práva, jako jsou směrnice 2001/29 a 2006/115, jakož i vnitrostátním právem.

75 Jak totiž vyplývá z bodu 16 odůvodnění směrnice 2006/115, členské státy mají možnost stanovit širší ochranu, pokud jde o vysílání a sdělování pořadů vysílacích organizací veřejnosti, než vyžaduje čl. 8 odst. 3 této směrnice. Taková možnost znamená, že členské státy mohou vysílacím organizacím přiznat výlučné právo udělit svolení nebo zakázat zpřístupnění jejich vysílání veřejnosti za podmínek, které se liší od podmínek stanovených v tomto čl. 8 odst. 3, přičemž jak stanoví článek 12 směrnice 2006/115, takovým právem nesmí být nijak dotčena ochrana autorského práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. března 2015, C More Entertainment, C-279/13, EU:C:2015:199, bod 35).

76 I za předpokladu, že by vnitrostátní právo stanovilo výlučné právo vysílacích organizací udělit svolení nebo zakázat kabelové vysílání, přitom směrnice 93/83 upravuje pouze výkon práva na kabelový přenos ve vztahu mezi nositeli autorského práva a práv s ním souvisejících na straně jedné a „provozovateli kabelového přenosu“ na straně druhé.

77 Kromě toho s ohledem na zvláštní okolnosti vzniku směrnice 93/83 je třeba konstatovat, že pojem „provozovatel kabelového přenosu“ uvedený v této směrnici označuje, jak uvedl generální advokát v bodě 73 svého stanoviska, provozovatele tradičních kabelových sítí.

78 Výklad, který by pod pojem „provozovatel kabelového přenosu“ ve smyslu čl. 8 odst. 1 směrnice 93/83 zahrnoval každou osobu uskutečňující kabelový přenos odpovídající technickým vlastnostem popsaným v čl. 1 odst. 3 této směrnice, byť podnikatelská činnost této osoby nespočívá v provozování klasické kabelové televizní sítě, by totiž ve skutečnosti vedl k rozšíření rozsahu práva souvisejícího s autorským právem stanoveného v čl. 8 odst. 3 směrnice 2006/115 a jeho postavení na roveň výlučnému právu na sdělování veřejnosti, jak je stanoveno v čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29 ve prospěch autorů.

79 V tomto ohledu z čl. 8 odst. 3 směrnice 2006/115 vyplývá, že výlučné právo udělit svolení nebo zakázat sdělování vysílání vysílacích organizací veřejnosti lze uplatnit vůči třetím osobám pouze, pokud se takové sdělování děje na veřejně přístupných místech za vstupné. Soudní dvůr však rozhodl, že podmínka týkající se zaplacení vstupného není splněna, pokud toto sdělování představuje dodatečnou službu, která je bez rozdílu zahrnuta do ceny hlavní služby odlišné povahy, jako je služba hotelového ubytování (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. února 2017, Verwertungsgesellschaft Rundfunk, C-641/15, EU:C:2017:131, body 23 až 26).

80 Jak bylo uvedeno v bodě 74 tohoto rozsudku, cílem čl. 8 odst. 1 směrnice 93/83 přitom není ovlivnit rozsah autorského práva a práv s ním souvisejících definovaných unijním právem, jakož i právními předpisy členských států.

81 Konečně výklad, podle kterého se pojem „kabelový přenos“ ve smyslu čl. 1 odst. 3 směrnice 93/83 vztahuje pouze na vztahy mezi nositeli autorského práva a práv s ním souvisejících s „provozovateli kabelového přenosu“ v tradičním významu těchto pojmů, je v souladu s cíli sledovanými směrnicí 93/83.

82 Jak přitom vyplývá z analýzy uvedené v bodech 70 až 73 tohoto rozsudku, je nesporné, že byla přijata hlavně za účelem usnadnění zejména kabelového přenosu podporou udělování svolení.

83 Toto konstatování je podpořeno body 8 a 10 odůvodnění směrnice 93/83, z nichž vyplývá, že v době přijetí této směrnice neexistovala právní jistota, která je základní podmínkou pro svobodný pohyb programů v Unii, když byly programy šířeny přes několik zemí a vysílány v kabelových sítích, a dále že si provozovatelé kabelového přenosu nemohli být jisti, že získali veškerá práva na programy, na které se smluvní ujednání vztahují.

84 Je tedy třeba mít za to, že taková zařízení, jako jsou hotely, nespadají pod pojem „provozovatel kabelového přenosu“ ve smyslu směrnice 93/83.

85 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na položené otázky v přeformulovaném znění odpovědět tak, že čl. 1 odst. 3 směrnice 93/83, ve spojení s čl. 8 odst. 1 této směrnice, musí být vykládán v tom smyslu, že

– pro vysílací organizace nestanoví žádné výlučné právo udělit svolení nebo zakázat kabelový přenos ve smyslu tohoto ustanovení a

– takový kabelový přenos nepředstavuje současné, neměněné a nekrácené šíření televizního nebo rozhlasového programu vysílaného pomocí družice a zamýšleného pro příjem veřejností, pokud je tento přenos uskutečňován jinou osobou než provozovatelem kabelového přenosu ve smyslu této směrnice, jako je hotel.

K nákladům řízení

86 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 1 odst. 3 směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993 o koordinaci určitých předpisů týkajících se autorského práva a práv s ním souvisejících při družicovém vysílání a kabelovém přenosu, ve spojení s čl. 8 odst. 1 této směrnice,

musí být vykládán v tom smyslu, že

– **pro vysílací organizace nestanoví žádné výlučné právo udělit svolení nebo zakázat kabelový přenos ve smyslu tohoto ustanovení a**

– **takový kabelový přenos nepředstavuje současné, neměněné a nekrácené šíření televizního nebo rozhlasového programu vysílaného pomocí družice a zamýšleného pro příjem veřejností, pokud je tento přenos uskutečňován jinou osobou než provozovatelem kabelového přenosu ve smyslu této směrnice, jako je hotel.**

Podpisy.